

Izvedbeni plan nastave (*syllabus*¹)

Sastavnica	Odjel za etnologiju i antropologiju						akad. god.	2025./2026.
Naziv kolegija	Vizualna kultura						ECTS	5
Naziv studija	Diplomski studij etnologije i antropologije							
Razina studija	☐ preddiplomski		☒ diplomski		☐ integrirani		☐ poslijediplomski	
Godina studija	☐ 1.		☐ 2.		☐ 3.		☐ 4.	
Semestar	☒ zimski ☐ ljetni		☐ I.		☐ II.		☒ III.	
Status kolegija	☐ obvezni kolegij		☒ izborni kolegij		☐ izborni kolegij koji se nudi studentima drugih odjela		Nastavničke kompetencije	☐ DA ☒ NE
Opterećenje	15	P	15	S	15	V	Mrežne stranice kolegija ☒ DA ☐ NE	
Mjesto i vrijeme izvođenja nastave	Šime Vitasovića 1 Predavaonica 102				Jezik/jezici na kojima se izvodi kolegij			Hrvatski/Engleski
Početak nastave	7.10.2025.				Završetak nastave			20.1.2026.
Preduvjeti za upis								
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Senka Božić Vrbanić							
E-mail	senka.bozic1@gmail.com , svrbanci@unizd.hr					Konzultacije		
Izvođač kolegija	Prof. dr. sc. Senka Božić Vrbanić							
E-mail	senka.bozic1@gmail.com , svrbanci@unizd.hr					Konzultacije	Srijedom, 11-13 (po dogovoru, moguće i zoom konzultacije)	
Suradnici na kolegiju								
E-mail						Konzultacije		
Suradnici na kolegiju								
E-mail						Konzultacije		
Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja ☐ samostalni zadaci		☒ seminari i radionice ☒ multimedija i mreža		☒ vježbe ☐ laboratorij		☐ obrazovanje na daljinu ☐ mentorski rad	☐ terenska nastava ☐ ostalo
Ishodi učenja kolegija	- Poznavanje temeljnih teorijskih pristupa vizualnoj kulturi - Sposobnost kritičkog razmišljanja i osvrta na vizualnu kulturu - Sposobnost analize vizualnog materijala - Sudjelovanja u raspravama na temelju prethodne pripreme - Argumentirano iznošenje mišljenja							
Ishodi učenja na razini programa	- Razlikovati i interpretirati suvremene antropološke teorije i pravce (EA19) - Prepoznati potrebu njegovanja kulturne raznolikosti i interkulturnoga dijaloga u lokalnom i globalnom kontekstu (EA20) - Interpretirati različite oblike kulturnih praksi: izvedbene aspekte reprezentacija vlastite kulture, vizualne i glazbene izričaje, literarne opise, usmenu predaju, životne priče (EA23) - Primjenjivati usvojena metodologijska znanja u samostalnim istraživanjima (EA24) - Osmisliti i provesti individualno etnografsko istraživanje (EA28) - Osmisliti i uobličiti prezentaciju koja se temelji na vlastitim istraživanjima (EA29)							

¹ Riječi i pojmovni sklopovi u ovom obrascu koji imaju rodno značenje odnose se na jednak način na muški i ženski rod.

	• Samostalno proučavati i valorizirati literaturu na hrvatskome i stranim jezicima (EA32) • Samostalno se koristiti suvremenim komunikacijskim tehnologijama (EA33) • Primjenjivati etička načela struke u samostalnom i grupnom istraživanju (EA34) • Prepoznati određene sociokulturne probleme i predložiti moguća rješenja (EA36)				
Načini praćenja studenata	☒ pohađanje nastave	☒ priprema za nastavu	☐ domaće zadaće	☐ kontinuirana evaluacija	☐ istraživanje
	☐ praktični rad	☐ eksperimentalni i rad	☒ izlaganje	☐ projekt	☒ seminar
	☐ kolokvij(i)	☐ pismeni ispit	☐ usmeni ispit	☒ ostalo: esej	
Uvjeti pristupanja ispitu	Prisutnost na nastavi sukladno Pravilniku o studijima i studiranju, održano seminarsko izlaganje				
Ispitni rokovi	☒ zimski ispitni rok		☐ ljetni ispitni rok		☒ jesenski ispitni rok
Termini ispitnih rokova	4.2.2026. 18.2.2026.				2.9.2026. 16.9.2026.
Opis kolegija	Vizualna kultura je širok koncept koji propituje načine na koji gledamo i vidimo, spoznajemo i dajemo značenje svijetu oko sebe. Cilj kolegija je upoznati se s različitim teorijskim pristupima "vizualnom", te kritički propitati politiku vizualnog, odnose moći i ulogu koju vizualno ima u svakodnevici, vizualnu komunikaciju i digitalne medije, te suodnos popularne kulture, medija, znanosti i digitalnog svijeta.				
Sadržaj kolegija (nastavne teme)	1. Uvod (Što je vizualna kultura? Pogled kao društveni konstrukt) 2. Vidljivost, moć i estetsko (Politika gledanja, nadzor, nevidljivo/vidljivo, reprezentacija na društvenim mrežama) 3. Pitanje gledateljstva i prozumerizma na društvenim mrežama (Aktivno gledanje, afektivne zajednice, participacija na TikToku, Instagramu, YouTubeu.) 4. Modernizam, pogled i moć (Reprezentacija rase, klase, roda i seksualnosti; kolonijalni i postkolonijalni pogledi) 5. Realizam i perspektiva (Tehnike prikazivanja stvarnosti, vizualni režimi i epistemologije (perspektiva, kadar, kadar i izvan-kadar) 6. Pitanje originala (autentičnosti) reprodukcije i kopije (Walter Benjamin, digitalna reprodukcija, deepfake i filteri.) 7. Mediji i svakodnevica (Estetizacija svakodnevice, medijizacija pogleda, vizualni rituali.) 8. Brendiranje (Vizualni identiteti, korporativna estetika, lifestyle i influencer kultura.) 9. Postmodernizam, ironija i pastiš (Simulakrumi, memovi, hibridnost, nostalgija u vizualnoj kulturi.) 10. Znanstveni pogled i tijelo (Vizualizacija znanja, medikalizacija tijela, normativna tijela u znanstvenim vizualizacijama.) 11. Globalizacija i vizualna kultura (Videoigre, filmovi, dokumentarci i proizvodnja ideje prirode) 12. Globalizacija i vizualna kultura (Selfiji, reality TV, osobni brend i spektakl privatnosti) 13. Komodifikacija kulture i pogled na "planet" (Planetarni pogled, ekološka vizualnost, ideja zajedničkog dobra (commons)) 14. Algoritam i promjena vizualne percepcije (Algoritamska vidljivost, digitalni filteri, podatkovna ekonomija i novi režimi pažnje)				
Obvezna literatura	• Marita Sturken and Lisa Cartwright, <i>Practices of Looking: An Introduction to Visual Culture</i> (Third Edition) (Oxford University Press, 2018) • Nicholas Mirzoeff, <i>How to See the World</i> (Basic, 2016)				

	- Nicholas Mirzoeff, "What is visual culture?" in <i>An Introduction to Visual Culture</i> (London and New York: Routledge, 1999), 1 – 34. - Anna Kornbluh, 2024. <i>Immediacy, or the Style of Too Late Capitalism</i>. London: Verso					
Dodatna literatura	- Berger, J. 1972. <i>Ways of Seeing</i>. London: Penguin. - Evans, J. i S. Hall. (ur.) 2005. <i>Visual Culture: the Reader</i>. London, SAGE. - Michel Foucault, 2005. "Panopticism," in <i>Visual Culture: the Reader</i>, Stuart Hall and Jessica Evans, eds. 61 – 71. - Jenks, Chris (ur.) 2002. <i>Vizualna kultura</i>. Zagreb: Naklada Jesenski i Turk (određena poglavlja) - Rose, G. 2001. <i>Visual Methodologies: An Introduction to the Interpretation of Visual Materials</i>. London: Sage Publication. - Sekula, Allan. 1986. The Body and the Archive. <i>October</i>. Vol. 39. 3–64. - Senft, T. & N. Baym. What Does the Selfie Say? <i>International Journal of Communication</i> (9) 1588–1606. - Vrbančić, M. i S. Božić-Vrbančić. 2018. Filmski dodir: interkulturalno haptičko i deklonizacija misli. <i>SIC – časopis za književnost, kulturu i književno prevođenje</i> (1847–7755) 2 (2018), 8; 1–23.					
Mrežni izvori	Ways of seeing: https://www.youtube.com/watch?v=opDE4VX_9Kk Mitchell: The Future of the Image: https://www.youtube.com/watch?v=wrxJD_1D1as Mitchell: race, Media and Visual Culture: https://www.youtube.com/watch?v=IC-uF09lXis Mirzoeff: Visual Thinking in Dangerous Time: https://www.youtube.com/watch?v=sBEKGtTgox8 Mirzoeff: Whiteness and the Crisis: https://www.youtube.com/watch?v=JeZ3mjQajfo Mirzoeff: How to See the World? https://www.youtube.com/watch?v=JmvQ7Zl6cEg					
Provjera ishoda učenja (prema uputama AZVO)	Samo završni ispit					
	☐ završni pismeni ispit		☐ završni usmeni ispit		☐ pismeni i usmeni završni ispit	
	☐ samo kolokvij/zadaci		☐ kolokvij / zadaci i završni ispit		☒ seminarski rad	
Način formiranja završne ocjene (%)	10% – pohađanje nastave sukladno Pravilniku, čitanje seminarske literature , aktivna participacija					
	20% – seminarska prezentacija					
Ocjenjivanje kolokvija i završnog ispita (%)	70% – ispit					
	0–60		% nedovoljan (1)			
	61–70		% dovoljan (2)			
	71–80		% dobar (3)			
	81–90		% vrlo dobar (4)			
Način praćenja kvalitete	91–100		% izvrstan (5)			
	☒ studentska evaluacija nastave na razini Sveučilišta					
	☐ studentska evaluacija nastave na razini sastavnice					
Napomena / Ostalo	☐ interna evaluacija nastave					
	☒ tematske sjednice stručnih vijeća sastavnica o kvaliteti nastave i rezultatima studentske ankete					
	☐ ostalo					
Napomena / Ostalo	Sukladno čl. 6. <i>Etičkog kodeksa</i> Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju, „od studenta se očekuje da pošteno i etično ispunjava svoje obveze, da mu je temeljni cilj akademska izvrsnost, da se ponaša civilizirano, s poštovanjem i bez predrasuda“.					
	Prema čl. 14. <i>Etičkog kodeksa</i> Sveučilišta u Zadru, od studenata se očekuje „odgovorno i savjesno ispunjavanje obveza. [...] Dužnost je studenata/studentica čuvati ugled i dostojanstvo svih članova/članica sveučilišne zajednice i Sveučilišta u Zadru u cjelini, promovirati moralne i akademske vrijednosti i načela. [...]					
	Etički je nedopušten svaki čin koji predstavlja povredu akademskog poštenja. To uključuje, ali se ne ograničava samo na:					

	- razne oblike prijevare kao što su uporaba ili posjedovanje knjiga, bilježaka, podataka, elektroničkih naprava ili drugih pomagala za vrijeme ispita, osim u slučajevima kada je to izrijekom dopušteno; - razne oblike krivotvorenja kao što su uporaba ili posjedovanje neautorizirana materijala tijekom ispita; lažno predstavljanje i nazočnost ispitima u ime drugih studenata; lažiranje dokumenata u vezi sa studijima; falsificiranje potpisa i ocjena; krivotvorenje rezultata ispita“. Svi oblici neetičnog ponašanja rezultirat će negativnom ocjenom u kolegiju bez mogućnosti nadoknade ili popravka. U slučaju težih povreda primjenjuje se <u>Pravilnik o stegovnoj odgovornosti studenata/studentica Sveučilišta u Zadru</u>. U elektroničkoj komunikaciji bit će odgovarano samo na poruke koje dolaze s poznatih adresa s imenom i prezimenom, te koje su napisane hrvatskim standardom i primjerenim akademskim stilom. U kolegiju se koristi Merlin, sustav za e-učenje, pa su studentima potrebni AAI računi.
--	--